

Çekirdek Gümrük Mevzuatı İleri Düzey Sınavı

Gümrük Koçu – Ufuk Çetintaş

SORULAR

SORU 1

Gümrük mevzuatına göre, İthalatta Yerinde Gümrükleme (İYG) izni ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Risk analizi süresi 15 dakikadır.
- B) Kamera kayıtları en az 1 yıl saklanır.
- C) İthalat araçtan boşaltmadan yapılacaksa 24 saat içinde beyannamesi tescil edilir.
- D) Kontrol türü bildirim süresi 2 saattir.
- E) İşlem yapılacak ithalat gümrük müdürlükleri Bölge Müdürlüğü tarafından belirlenir.

SORU 2

Gümrük mevzuatına göre, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi (OKSB) için aranan genel koşullar ile ilgili aşağıdakilerden hangileri doğrudur?

- I. Aynı ihlale ilişkin olarak düzenlenen birden fazla ceza kararı tek bir ceza kararı sayılır.
- II. Kesinleşmemiş cezalar dikkate alınmaz.
- III. Teminata bağlanan veya taksitlendirilen borçlar ihlal kapsamında değerlendirilerek dikkate alınır.

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

SORU 3

Gümrük mevzuatına göre, aşağıdakilerden hangisi İthalatta Yerinde Gümrükleme İzni kapsamında ithalatı yapılamayacak eşyalardan biridir?

- A) İthali belli kurum ve kuruluşların iznine bırakılan eşyalar.
- B) Gümrük idaresine 500.000 Avro teminat verilerek ithal edilen hammaddeler.
- C) Firmanın ticaret siciline tescilli ana sözleşmesinde üretimde kullanılacağı belirtilen girdiler.
- D) Yönetim birimlerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılacak her türlü araç ve donanım.
- E) Yatırım ve Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılacak eşya.

SORU 4

Gümrük mevzuatına göre; Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) başvurusu alındıktan sonra ... ay içinde bildirilir ve ... yıl geçerlidir. Bağlayıcı Menşe Bilgisi (BMB) ise başvuru alındıktan sonra ... ay içinde bildirilir ve ... yıl geçerlidir.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 1 / 3 / 2 / 5
- B) 3 / 3 / 5 / 6
- C) 5 / 6 / 3 / 3
- D) 6 / 3 / 3 / 5
- E) 3 / 6 / 5 / 3

SORU 5

Gümrük mevzuatına göre, ithal eşyasının gümrük kıymetine ilişkin aşağıdakilerden hangisi gümrük kıymetine ilave edilecek (dikkate alınacak) unsurlar arasında yer alır?

- A) İthalattan sonra yapılan nakliye ve sigorta giderleri.
- B) Eşyanın teslim yerine kadar alınan tüm posta ve kargo ücretleri.
- C) Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler.
- D) Satın alma komisyonları.
- E) Eşyanın kıymetini önemli ölçüde etkilemeyen coğrafi kısıtlamalar.

SORU 6

Gümrük tarifesı ile ilgili kavramlara göre; bir takvim yılı içinde yapılmasına izin verilen ithalatın miktar veya değerine (I) denir. Gözetim, miktar kısıtlamaları ve ithalat/ihracat yasaklamaları gibi eşyanın ithal ve ihracı ile ilgili hükümlerle belirlenmiş tarife dışı önlemlere ise (II) denir.

Yukarıdaki tanımda yer alan (I) ve (II) numaralı boşluklara sırasıyla hangileri getirilmelidir?

- A) (I) Tarife Kotası / (II) Tarife Önlemleri
- B) (I) Tarife Tavanı / (II) Ticaret Politikası Önlemleri
- C) (I) Kota / (II) Ticaret Politikası Önlemleri
- D) (I) Tercihli Tarife / (II) Kota
- E) (I) Kota / (II) Tarife Tavanı

SORU 7

Gümrük mevzuatına göre, gümrüğe sunulan eşyanın boşaltılması esnasında çıkan eksiklik veya fazlalık takibatı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Dökme eşyada eksiklik veya fazlalık %3'ü aşmıyorsa takibat yapılmaz.
- B) Doğalgaz ürünlerinde (boru hattı hariç) bu oran %10 olarak uygulanır.
- C) Dökme eşyada %3'ü aşan fazlalık çıkarsa eşya mülkiyeti kamuya geçirilmez, sadece aradaki farkın vergisi alınır.
- D) Dökme olmayan eşyada kap adedi tamsa ancak ağırlık ölçüsünde eksiklik varsa dahi takibat mutlaka yapılır.
- E) Havayolu ile gelen eşyada özet beyan fazlalığı için karışıklığın 20 gün içinde gerçekleşmiş olması halinde takibat yapılmaz.

SORU 8

Gümrük mevzuatına göre, ithal eşyasının gümrük kıymetinin tespitinde uygulanan yöntemlerden hangilerinin uygulama sırası, beyan sahibinin yazılı talebinin uygun bulunması şartıyla kendi aralarında değiştirilebilir?

- A) Satış Bedeli ile Aynı Eşyanın Satış Bedeli
- B) Aynı Eşyanın Satış Bedeli ile Benzer Eşyanın Satış Bedeli
- C) Son Yöntem ile İndirgeme Yöntemi
- D) İndirgeme Yöntemi ile Hesaplanmış Kıymet Yöntemi
- E) Satış Bedeli ile Hesaplanmış Kıymet Yöntemi

SORU 9

Gümrük mevzuatına göre, Serbest Dolaşıma Giriş Rejiminde belge ve bilgilerin 5 yıl saklanmasına ilişkin sürenin başlangıç tarihi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eşyanın gümrüğe sunulduğu tarih.
- B) Beyannamenin tescil edildiği yılın sonundan itibaren.
- C) Gümrük rejiminin fiilen sona erdiği yılın sonundan itibaren.
- D) Gümrük gözetiminin sona erdiği yılın sonundan itibaren.
- E) Eşyanın geçici depolama yerinden çıktığı yılın sonundan itibaren.

SORU 10

Gümrük mevzuatına göre, taşıtların gümrük işlemleri ve kontrolü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gelen trenlerin kontrolü ilk istasyonda yapılır.
- B) Çanakkale veya İstanbul Boğazından geçip bir Türk limanına gidecek gemilerin kontrolü kural olarak varacakları ilk limanda yapılır.
- C) Gelen ve giden kara taşıtlarının kontrolünün, giriş ve çıkış gümrüğünde yapılması esastır.
- D) Gelen hava taşıtının kontrolü indiği ilk havalimanında yapılır.
- E) Türk donanmasına mensup harp gemileri, içlerinde ticari eşya bulursa dahi hiçbir surette gümrük idaresine bildirimde bulunmazlar.

SORU 11

Gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin kararların iptali ve değiştirilmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangileri doğrudur?

- I. Kararın yanlış veya eksik bilgilere dayanılarak verilmesi ve başvuru sahibinin bunu bilmesi halinde karar iptal edilir.
- II. İptal işlemi, iptal kararının verildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.
- III. Lehine olan kararda öngörülen yükümlülüğe uymayan kişinin kararı değiştirilemez, ancak kalıcı olarak askıya alınır.

- A) I ve II
- B) Yalnız I
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

SORU 12

Gümrük mevzuatına göre, aşağıdaki eşyalardan hangisi için "Giriş Özet Beyan" verilmesi zorunludur?

- A) ATA karnesi kapsamında gelen eşya.
- B) Elektrik enerjisi ve boru hattı ile gelen eşya.
- C) Serbest dolaşımda olmayan ve konteyner taşımacılığına konu normal ithal ticari eşya.
- D) Kuvvet Komutanlıkları tarafından getirilen silahlar ve askeri malzeme.
- E) Mektup, posta kartı ve basılı yayınlar.

SORU 13

Gümrük mevzuatına göre, özet beyanı verilmiş eşyanın gümrüğe sunulmasından sonra Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanıma (GOBİK) tabi tutulması için belirlenen azami süre denizyolu ile gelen eşya için gün, diğer yollarla (hava, kara, demiryolu) gelen eşya için gündür.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 20 / 45
- B) 30 / 15
- C) 60 / 30
- D) 45 / 20
- E) 45 / 30

SORU 14

Gümrük mevzuatına göre, Onaylanmış Kişi Statü Belgesi (OKSB) ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü (YYs) kıyaslandığında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) OKSB'nin geçerlilik süresi 2 yıl iken, YYS'nin süresi sınırsızdır.
- B) OKSB belgesi iptal edilirse 2 yıl, YYS belgesi iptal edilirse 3 yıl boyunca yeniden başvuru yapılamaz.
- C) OKSB başvurusu için geriye dönük 1 yıl içinde ortalama en az 30 işçi istihdamı genel şartlar arasındadır.
- D) Her iki belgenin başvurusu da yetkili Bölge Müdürlüklerine yapılır.
- E) OKSB sahipleri ithalat işlemlerinde yeşil hattan yararlanırken, YYS sahipleri sadece ihracat işlemlerinde yeşil hattan yararlanır.

SORU 15

Gümrük Tarife Cetvelinin sistematik yapısı incelendiğinde; tarife cetvelindeki ilk 4 rakam, ilk 6 rakam ve ilk 12 rakam sırasıyla neleri ifade etmektedir?

- A) Fasil / Tarife Pozisyonu / GTİP
- B) Tarife Pozisyonu / Tarife Alt Pozisyonu (AS) / GTİP
- C) Tarife Alt Pozisyonu / Milli Alt Açılım Kodu / Fasil
- D) Fasil / AB Kombine Nomanklatür Kodu / GTİP
- E) Tarife Pozisyonu / GTİP / Milli Alt Açılım Kodu

Cevap Anahtarı ve Açıklamalar

Gümrük Koçu – Ufuk Çetintaş

SORU 1 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: C

📖 **Açıklama:** İthalat araçtan boşaltmadan yapılacaksa, taşıt üstü bekleme süresi 24 saat değil, en fazla 48 saat içinde beyannamesi tescil edilir.

⚖️ **Yasal Dayanak:** İYG İzni Kapsamı Eşyanın Gümrük İşlemleri

💡 **Taktik:** Araç üstü bekleme ve yerinde gümrükleme eşiğini her zaman 48 saat (2 tam gün) olarak aklınızda tutun.

SORU 2 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: D

📖 **Açıklama:** Teminata bağlanan, yapılandırılan veya taksitlendirilen borçlar ihlal kapsamında değerlendirilmez, ihlal hesabından hariç tutulur. Bu nedenle III. öncül yanlıştır.

⚖️ **Yasal Dayanak:** OKSB İçin Aranan Genel Koşullar

💡 **Taktik:** Gümrük mevzuatında yapılandırılmış veya taksitlendirilmiş borçlar, hukuken güvence altına alınmış ve "sorunsuz" kabul edilen borçlardır.

SORU 3 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: A

📖 **Açıklama:** İthali belli kurum ve kuruluşlara bırakılan eşyalar İYG kapsamında doğrudan firmanın tesisine getirilemez. Diğer seçenekler (B, C, D, E) firmanın iştigal alanında sayılan ve izin verilen eşyalardır.

⚖️ **Yasal Dayanak:** İYG İthalatı Yapılamayacak Eşyalar

💡 **Taktik:** Kontrolü özel kurumlara (örn. Tarım veya Sağlık Bakanlığı izinleri) bırakılan eşyalar yerinde gümrükleme yetkisi dışındadır.

SORU 4 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: E

📖 **Açıklama:** BTB 3 ay içinde verilir, 6 yıl geçerlidir. BMB ise 5 ay içinde verilir, 3 yıl geçerlidir.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 8/9 (BTB ve BMB)

💡 **Taktik:** Tarife için (3-6), Menşe için (5-3) rakam bloklarını görsel olarak eşleştirin.

SORU 5 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: B

📖 **Açıklama:** Eşyanın teslim yerine kadar alınan tüm posta ve kargo ücretleri kıymete dahildir. Satın alma komisyonları ve ithalattan sonraki nakliye giderleri kıymete asla ilave edilmez.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 27

💡 **Taktik:** 'Giriş limanı/yerine KADAR' olan maliyetler gümrük kıymetine eklenirken, 'Giriş yerinden SONRA' olanlar eklenmez.

SORU 6 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: C

📖 **Açıklama:** İzin verilen katı miktar/değer sınırına Kota, tarife dışı her türlü koruma ve gözetim önlemine ise Ticaret Politikası Önlemleri denir.

⚖️ **Yasal Dayanak:** Gümrük Tarifesi Kavramları

💡 **Taktik:** Soru kökünde 'yasaklama, gözetim, miktar kısıtlamaları' gibi şemsiye terimler varsa, cevap daima 'Ticaret Politikası Önlemleri'dir.

SORU 7 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: A

📖 **Açıklama:** Dökme eşyada eksiklik veya fazlalık %3'ü aşmıyorsa takibat yapılmaz. Doğalgazda ise bu oran boru hattı istisnasıyla %6'dır.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 45

💡 **Taktik:** Dökme ürün = %3, Doğalgaz = %6. Bu oranların altındaki farklar doğası gereği olağan kabul edilip cezasız geçer.

SORU 8 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: D

📖 **Açıklama:** İndirgeme yöntemi ile Hesaplanmış Kıymet yönteminin uygulama sırası, beyan sahibinin yazılı talebi ve idarenin kabulü ile kendi arasında yer değiştirebilir. Diğer yöntemlerin sırası katıdır.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 23 ila 31

💡 **Taktik:** SABİHS sıralamasında kuralı esnetebilen tek harfler İ (İndirgeme) ve H (Hesaplanmış) harfleridir.

SORU 9 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: B

📖 **Açıklama:** Serbest dolaşıma giriş ve ihracat rejimlerinde 5 yıllık belge saklama süresi, beyannamenin tescil edildiği yılın sonundan (31 Aralık) itibaren başlar.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 13

💡 **Taktik:** Gümrükteki en temel iki rejim (İthalat/İhracat) için başlangıç miladı her zaman tescil yılının sonudur.

SORU 10 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: E

📖 **Açıklama:** Savaş gemileri kural olarak kontrole tabi olmasa da, içlerinde 'ticari eşya' bulunması halinde bu eşyanın kaptan tarafından liste halinde gümrük idaresine bildirilmesi kesinlikle zorunludur.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.Y. Madde 72 (Taşıtların Kontrolü)

💡 **Taktik:** Sivil/ticari 'eşya' taşıyan hiçbir araç gümrük yükümlülüklerinden ve bildiriminden %100 muaf olamaz.

SORU 11 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: A

📖 **Açıklama:** Lehine olan karardaki yükümlülöklere uymayan kişinin kararı doğrudan değıştirilir veya iptal edilir; 'sadece kalıcı askıya alınır' ifadesi mevzuata aykırıdır.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 7

💡 **Taktik:** Gümrük idaresinin kararları esnek değildir; koşullar ihlal edildiğinde işlem durdurulmaz, doğrudan iptal ya da değıştirme yoluna gidilir.

SORU 12 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: C

📖 **Açıklama:** Serbest dolaşımda olmayan normal ticari eşya için özet beyan verilmesi zorunludur. ATA karnesi, boru hattı, askeri malzeme ve basılı yayınlar kanunen özet beyandan muaf tutulan haller arasındadır.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.Y. Madde 61

💡 **Taktik:** Sürekli akışı olan (elektrik, boru hattı) veya diplomatik/askeri güvencesi olan sevkیاتlarda özet beyan aranmaz.

SORU 13 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: D

📖 **Açıklama:** Gümrüğe sunulan eşyanın GOBİK'e tabi tutulma süresi denizyolu ile gelenler için 45 gün, kara/hava/demiryolu gibi diğer tüm yollar için 20 gündür.

⚖️ **Yasal Dayanak:** G.K. Madde 46

💡 **Taktik:** Denizyolu işlemlerindeki yavaşlık ve hacim nedeniyle süresi her zaman diğerlerinin iki katından fazladır (45 gün).

SORU 14 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: E

📖 **Açıklama:** OKSB sahipleri yeşil hattan değil, sadece ihracatta 'mavi hat' uygulamasından yararlanır. YYS sahipleri ise hem ithalat hem ihracatta 'yeşil hat' kullanma hakkına sahiptir.

⚖️ **Yasal Dayanak:** OKSB ve YYS Kıyaslama Özeti

💡 **Taktik:** OKSB eşittir Mavi Hat (sadece ihracata yönelik). YYS eşittir Yeşil Hat (sınırsız ve çift yönlü).

SORU 15 - ÇÖZÜM

✓ Doğru Cevap: B

📖 **Açıklama:** Tarife cetvelindeki ilk 4 rakam Tarife Pozisyonunu, ilk 6 rakam Tarife Alt Pozisyonunu (AS), 12 rakamın tamamı ise G.T.İ.P. (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) kodunu oluşturur.

⚖️ **Yasal Dayanak:** Türk Gümrük Tarife Cetveli Yapısı

💡 **Taktik:** Numara dizilimindeki evrensel genişleme kuralı: 2=Fasıl, 4=Pozisyon, 6=Alt Pozisyon, 12=Ulusal GTİP.